

Maturitní témata z dějepisu pro školní rok 2023 – 2024

1. Neolitická revoluce; prehistorie českého území s důrazem na dobu železnou, vznik států na Blízkém východě (Mezopotámie, nebo Egypt) atlas I/ 4-6,11, atlas I /7
2. Městské státy antického Středomoří (formování řeckých městských států, velká řecká kolonizace, politický systém Athén a Sparty, řecko-perské války, peloponéská válka; helenismus, antická kultura) atlas I/8 – 10
3. Římská republika a císařství (základy římské republiky, společenské rozdělení, republikánské instituce, expanze: cesta za ovládnutím Středomoří, přechod od republiky k císařství, triumvirát(y), římské císařství, význam římské kultury) atlas I/11 – 15
4. Církev a společnost od starověku po vrcholný středověk (vznik křesťanství a jeho šíření, vztah k Římu: mezi pronásledováním a tolerancí, církevní hierarchie, mučednictví, ustálení dogmat, vztah křesťanství k římské kultuře; vznik papežského státu, césaropapismus, vznik mnišství, velké schizma, patristika, scholastika, odraz křesťanství v románské a gotické kultuře, boj o investituru, křížové výpravy) atlas I/ 22
5. Stěhování národů, formování a vývoj evropských států v raném středověku (důvody stěhování národů, zánik římské říše, vznik feudálních vztahů - Francká říše, východořímská a byzantská říše, Arabská říše a islám, Vikingové) atlas I/ 15, 18-23, 25
6. Evropa ve vrcholném středověku (změny v zemědělství, kolonizace, vznik měst, univerzit, rytířství a jeho ideje, obnovení císařství na západě, svatá říše římská, sjednocování států západní Evropy - Anglie, Francie, stoletá válka) atlas I/ 20, 22, 26
7. České země 6. – 12. století (Příchod Slovanů na naše území; Sámova říše, Velká Morava, Český stát 9. – 12. století) atlas I/ 20, 21, 23
8. Český stát ve vrcholném středověku (1197 – 1378; role svatováclavské tradice, dynastická politika, vznik zemí Koruny české, České království a Říše, kulturní stagnace a rozmach, význam dolování stříbra; univerzita a rozvoj Prahy a Českých zemí za Karla IV.) atlas I/23,29
9. Husitská revoluce a krize pozdního středověku (krizové jeho pozdního středověku v Evropě, krize církve, vláda Václava IV., vystoupení a upálení Jana Husa; kostnický koncil; 1. pražská defenestrace a husitské bouře 1419 – 1434; basilejský koncil; vláda Jiřího z Poděbrad; jednota bratrská; kutnohorský mír, nástup rodu Jagellonců) atlas I/ 29
10. Humanismus, renesance, předpoklady a průběh objevných plaveb a jejich důsledky (renesance a její vztah k antické kultuře, renesanční umění a jeho společenský rozměr (mecenát), renesance v Itálii a zaalpáská renesance, důvody zámořských plaveb a jejich hlavní směry, zánik indiánských civilizací v Americe a vytvoření španělské a portugalské koloniální říše, důsledky zámořských objevů) atlas I/33, 34
11. Evropská reformace 16. století a její vyústění v náboženských válkách (teologické a historické příčiny vzniku, rozdíly mezi protestantismem a katolictvím, reformace v Německu, Švýcarsku, anglická reformace, konfesní rozdělení evropských států, náboženské střety; tridentský koncil a jeho význam pro reformu katolické církve, jezuité, 30letá válka) atlas I/ 35 – 37
12. Habsburská říše v 16. století v evropském srovnání, stavovská monarchie v Čechách 1526-1620: (mocenský vzestup rodu Habsburků v evropském srovnání, absolutismus kontra stavovství a stavy: vznik v době jagellonské a fungování v době prvních Habsburků (instituce stavovství, vztah k panovníkovi), náboženská situace českých zemí 16. století, Čechy za Rudolfa II., stavovská povstání (1547, 1618-1621) atlas I/ 36, 37
13. Odlišnost anglického parlamentarismu a francouzského absolutismu v 17. – 18. století, baroko (anglická revoluce, zrod konstituční monarchie v Anglii, absolutismus Francie Ludvíka XIV., barokní kultura) atlas II/4,5,6,8

14. Svatá říše římská, Rakousko a české země od 30leté války do Vídeňského kongresu (rekatolizace, nevolnictví, války s Turky, války o dědictví španělské, rakouské, osvícenský absolutismus Marie Terezie, Josefa II. v habsburské monarchii a Fridricha II. v Prusku, příčiny českého národního obrození) atlas II/ 9,12, 13
15. Velká francouzská revoluce, Napoleonova expanze a její vliv na národní hnutí první poloviny 19. století (1789 – 1847; vývoj za francouzské revoluce, Napoleonova Francie a Evropa, průběh a výsledky napoleonských válek), „vývoz“ revoluce na východ: české národní obrození v kontextu nacionalismu 19. století; systém Svaté aliance; empír) atlas II/ 13,14,15
16. Průmyslová revoluce a sociální otázka v 19. století (důvody vzniku průmyslové revoluce ve Velké Británii, vynálezy a jejich vliv na ekonomiku a společnost, vznik dělnictva a počátky sociální otázky, internacionály a vznik socialismu, druhá průmyslová revoluce, nový demografický režim) atlas II/ 18,19
17. Česká společnost v habsburské monarchii (1848-1914; revoluce 1848 v habsburské monarchii – srovnání Praha-Vídeň-Budapešť, neoabsolutismus a vznik liberálního prostředí, vznik Rakousko-Uherska, fungování politického systému v českých zemích a v Předlitavsku, vznik politických stran, kulturní a sociální emancipace českého národa na konci 19. století) atlas II/ 16
18. Evropa a svět 1848–1914 (revoluční rok 1848 v Německu, Itálii, Francii, sjednocení Itálie, Německa; Anglie a Francie ve 2. polovině 19. století, rozpad systému Svaté aliance, koloniální systém) atlas II/ 15 – 18
19. Spojené státy americké a americké kolonie v novověku (17. století – 1914; Pilgrim fathers, kolonizování Severní Ameriky, rozpad španělského koloniálního systému v Latinské Americe; Americká válka za nezávislost, USA 19. století; válka Severu proti jihu; abolicionismus; izolacionismus) atlas I/34, II/ 12, 25,
20. Rusko a východ Evropy v novověku (1485 – 1914; Sjednocení Rusi pod vládou Moskvy; Ivan Hrozný, Romanovci; Rusko Petra Velikého; Severní válka; Rusko Kateřiny Veliké, Rusko za Napoleonské expanze; děkabristé; Krymská válka; zrušení nevolnictví; ekonomický vývoj Ruska v 2. polovině 19. století; Krvavá neděle; ruské revoluce 1905) atlas I/ 38, II/ 7, 14,17,19
21. Přelom století, první světová válka (Berlínský kongres a proměna mocenských sfér na Balkáně; mezinárodní koalice závěru 19. století – dohoda, trojspolek a jejich ustanovování; bosenská krize, důvody vypuknutí první světové války, posuny západní, východní, italské a blízkovýchodní fronty, význam průmyslové revoluce pro moderní válku: nové zbraně, konec války, Češi a Slováci za první světové války) atlas II/ 17, 23, 24, 26 – 31
22. Versailleský mírový systém, Evropa a svět mezi světovými válkami (hospodářské krize po první světové válce a jejich příčiny; fašismus v Itálii a Německu; Velká říjnová revoluce a komunistický systém SSSR; světová hospodářská krize a její dopady; vzestup Německa ve 30. letech; appeasement; vznik Osy Berlín – Řím – Tokio; pakt Ribbentrop-Molotov) atlas II/ 32 – 34
23. Československo 1918–1939 (vyhlášení ČSR (teritoriální a národnostní vymezení ČSR), sociální a ekonomické změny oproti Rakousko-Uhersku, ústavní systém ČSR, role politických stran ve veřejném životě ČSR, rozvoj ekonomiky a kultury v době první republiky, vliv velké hospodářské krize na ekonomiku a společnost ČSR, mnichovská dohoda a druhá republika)
24. Příčiny, průběh a výsledky druhé světové války (důvody druhé světové války (agrese, appeasement, hospodářská krize), posuny západní a východní fronty, boje v Africe a v Tichomoří, Německo za druhé světové války a správa okupovaných území, mezinárodní pakty: Osa X Velká trojka, výsledky druhé světové války; vznik OSN) atlas II/ 34 – 37
25. Češi a Slováci za druhé světové války a poválečné uspořádání Československa (1939 – 1948; fungování Protektorátu Čechy a Morava před a po Heydrichovi, domácí a zahraniční odboj, demokratický a komunistický odboj, Slovenský štát, osvobození československého území, politický systém 1945-1948, velké sociální změny 1945-1948: pozemková reforma, znárodnění, retribuice, vyhnání Němců, mezinárodní zakotvení ČSR po roce 1945) atlas II/34-36

26. Dějiny státu Izrael a Přední východ ve 2. polovině 20. století (sionismus, vznik a vývoj státu Izrael, izraelsko-arabské konflikty, Suezská krize, ohniska napětí na Blízkém východě, terorismus jako způsob boje; Sýrie, Jordánsko, Egypt ve 2. polovině 20. století) atlas II/43
27. Specifika československého komunismu (1948 – 1989; KSC a převzetí moci v Československu, společenské a ústavní změny 50. let: politické procesy, kolektivizace, znárodnění, omezení veřejného života, Pražské jaro a jeho kořeny, normalizace, vliv perestrojky na zánik komunistického režimu v ČSSR, rozpad Československa jako důsledek zhroucení komunismu) atlas II/41
28. Vznik studené války 1945-49, západní Evropa po druhé světové válce, dekolonizace (Trumanova doktrína, Marshalův plán, berlínská krize, NATO, počátky a modely západoevropské integrace po roce 1945, NSR a Francie jako vedoucí země evropské integrace, Ostpolitik; Velká Británie a její vztah k evropskému společenství, rozšiřování a prohlubování integračního procesu v 80. a 90. letech 20. století, dekolonizace světa 1945-70. léta 20. století) atlas II/ 37 - 43
29. SSSR a Východní blok 1949–1991, Ruská federace ve vztahu ke Evropě po r. 1991 (Varšavská smlouva, RVHP, Kritika Kultu osobnosti, XX. sjezd KSSS, Maďarsko, Polsko, KBSE, Solidarita, Afghánistán, Brežněvova doktrína, závody ve zbrojení; perestrojka a její důsledky; rozpad Východního bloku a SSSR, rozpad Jugoslávie, politika ruské federace v 90. letech a na přelomu století) atlas II/37- 43
30. Spojené státy americké jako vůdčí západní velmoc a jejich vnitřní vývoj 1945–2001 (korejská válka, karibská krize, vnitřní vývoj USA s důrazem na 60. léta; Vietnam, ropná krize; reaganomika a SDI, operace pouštní bouře; útok 11. září a jeho souvislosti) atlas II/37- 43